

Somálsko: Všeobecná politická a bezpečnostná situácia

Marec 2019

¹ Zdroj: <https://www.nationsonline.org/oneworld/map/somalia-political-map.htm>

Výhrada/ Disclaimer

Výhrada týkajúca sa použitých zdrojov a uvedených informácií/ Disclaimer on sources and information

Táto správa bola napísaná na základe starostlivo vybraných spoľahlivých a verejne dostupných zdrojov informácií. Všetky použité zdroje sú v správe uvedené.

Všetky informácie uvedené v tejto správe boli vyhľadane, vyhodnotené a spracované s najvyššou možnou mierou starostlivosti vzhľadom na obmedzený rozsah času dostupného na jej vyhotovenie. Správa danú problematiku nepokrýva vyčerpávajúco a nie je ani rozhodujúca pre posúdenie konkrétnej žiadosti o azyl.

Ak v správe nie je spomenutá určitá udalosť, osoba alebo organizácia, nemusí to nevyhnutne znamenať, že sa udalosť nestala, alebo že táto osoba alebo organizácia neexistuje.

Informácie uvedené v správe nevyjadrujú osobné ani politické názory Ligy za ľudské práva.

This report was composed on the basis of carefully selected reliable, publicly available sources of information. All sources used are referenced.

All the information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time span. The report does not pretend to be exhaustive. Neither is this document conclusive as to the merit of any claim to refugee status or asylum.

If a certain event, person or organization is not mentioned in the report, this does not necessarily mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist.

The information in the report does not necessarily reflect the opinion of The Human Rights League and makes no political statement whatsoever.

Výhrada použitia správy/ Disclaimer on the use of the report

Správa nemôže byť kopírovaná alebo publikovaná (či už úplne alebo čiastočne) bez predchádzajúceho súhlasu Ligy za ľudské práva, s tým, že verejné zdroje informácií použité v správe smú byť citované, nie ale ich preklad do slovenského jazyka alebo samostatná správa bez predchádzajúceho súhlasu Ligy za ľudské práva.

This report can not be reproduced or republished (partially or entirely) without the prior consent of The Human Rights League. The public sources of information used in this report can be quoted, but not their translation into Slovak, or the report itself without the prior consent of The Human Rights League.

Správa o krajine pôvodu – Somálsko – Všeobecná politická a bezpečnostná situácia

Všeobecné informácie a aktuálna politická situácia

A.

Zdroj: [bbc.com – Somálsko profil krajiny](https://www.bbc.com/news/world-africa-14094503), k dispozícii na <https://www.bbc.com/news/world-africa-14094503>, zverejnené 04.01.2018, pracovný preklad z AJ

Somálsko vzniklo v roku 1960 z bývalého britského protektorátu a talianskej kolónie, po zrušení vojenského režimu prezidenta Siada Barreho v roku 1991 sa zrútilo do anarchie. Keďže konkurenční bojovníci rozdrobili krajinu na základe príslušnosti k jednotlivým klanom, vláda sformovaná s medzinárodnou podporou sa v roku 2000 len s ťažkosťami snažila získať kontrolu a dve relatívne pokojné severné regióny Somaliland a Puntland sa úspešne odtrhli. Obsadenie hlavného mesta Mogadišo a väčšiny južnej časti krajiny koalíciou islamistických ľudových súdov šarija v roku 2006 vyvolalo intervenciu z Etiópie a neskôr ozbrojených síl Africkej únie. Od roku 2012, kedy bola ustanovená nová medzinárodne podporovaná vláda, Somálsko postupuje smerom k stabilite, no nové authority stále čelia výzve zo strany povstalcov al-Šabábu, ktorí sú spriaznení s al-Káidou.

Fakty:

Somálska federatívna republika

Hlavné mesto: Mogadišo

Populácia: 15 miliónov (UN, 2015)

Rozloha: 637,657 km²

Prevládajúce jazyky: somálčina, arabčina, taliančina, angličtina

Prevládajúce náboženstvo: Islam

Priemerná dĺžka života: 55 rokov (muži), 58 rokov (ženy)

Mena: Somálsky šiling

Lídri

Prezident: Mohamed Abdullahi Mohamed

Mohamed Abdullahi Mohamed, tiež známy ako Farmajo, bol zvolený poslancami zhromaždenými pod prísnu bezpečnosťou v hangári na letisku hlavného mesta Mogadišo vo februári 2017. Dvojité občan USA a Somálska pôsobil ako premiér počas ôsmich mesiacov v rokoch 2010 až 2011, v tom čase získal popularitu zabezpečením pravidelnej výplaty armáde a zavedením biometrického registra bezpečnostného personálu. Vyjadril pripravenosť hovoriť s islamskými militantmi al-Šabábu.

Médiá:

Rozpad Somálska sa odráža v roztrieštených a partizánskych médiách, pôsobiacich v nepriateľskom prostredí. Novinári a médiá sa sťažujú na zastrašovanie zo strany štátnych bezpečnostných agentúr. Napriek tomu sa objavili profesionálne spravované médiá - najmä FM rádiá bez explicitných frakčných spojení. Sektor televízie a tlače je slabý a rádio je dominantným médiom. Domáci internetový prístup je zdržiavaný slabou infraštruktúrou, ale využívanie sociálnych médií sa zvyšuje.

B.

Zdroj: [aktuality.sk - USA obnovili stálu diplomatickú prítomnosť v Somálsku, k dispozícii na: <https://www.aktuality.sk/clanok/647685/usa-obnovili-stalu-diplomaticku-pritomnost-v-somalsku/>](https://www.aktuality.sk/clanok/647685/usa-obnovili-stalu-diplomaticku-pritomnost-v-somalsku/), zverejnené 05.12.2018

Spojené štáty po takmer troch desaťročiach obnovili svoju "stálu diplomatickú prítomnosť" v Somálsku.

„Táto historická udalosť odráža pokrok, ktorý Somálsko dosiahlo v posledných rokoch, a je ďalším krokom na ceste k formalizovaniu diplomatického pôsobenia USA v Mogadiše,“ uvádza sa v utorkovom vyhlásení amerického Štátneho departmentu. Podľa jeho hovorkyne Heather Nauertovej návrat amerických diplomatov vyjadruje odhodlanie USA naďalej podporovať stabilitu, demokraciu a ekonomický rozvoj Somálska.

Do krajiny už v novembri pricestoval nový americký veľvyslanec, skúsený kariérny diplomat Donald Yamamoto spolu so svojím tímom. Spojené štáty uzavreli svoje veľvyslanectvo v Somálsku v januári 1991 po tom, ako v tejto krajine Afrického rohu vypukla občianska vojna. Amerického veľvyslanca a ďalší personál vtedy letecky evakuovala americká armáda.

Somálsko následne postihol dlhoročný chaos a hlboký politický rozvrat, z ktorého sa krajina dostáva len postupne. K zlepšeniu situácie prispeli mierové jednotky Africkej únie. Niektoré, najmä vidiecke oblasti tohto afrického štátu však stále ovláda militantné islamistické hnutie aš-Šabáb napojené na al-Káidu. Washington už v roku 2013 oficiálne uznal novú somálsku federálnu vládu, ale americká diplomatická misia doposiaľ sídlila v Nairobi, metropole susednej Kene. Začatie procesu obnovenia americkej diplomatickej prítomnosti v Somálsku avizoval v roku 2015 vtedajší minister zahraničných vecí USA John Kerry.

C.

Zdroj: aktuality.sk - Bezpečnostná rada OSN prijala s poľutovaním vyhostenie splnomocnenca zo Somálska, k dispozícii na: <https://www.aktuality.sk/clanok/654465/bezpecnostna-rada-osn-prijala-s-polutovanim-vyhostenie-splnomocnenca-zo-somalska/>, zverejnené 06.01.2019

Somálsko označilo osobitného splnomocnenca pre Somálsko Nicholasa Haysoma za neželanú osobu.

Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov (BR OSN) vyjadrila v sobotu poľutovanie nad rozhodnutím vlády Somálska vyhostiť najvyššieho predstaviteľa svetovej organizácie v tejto krajine po tom, ako spochybnil postup somálskych bezpečnostných síl.

Podľa jednohlasne prijatého stanoviska členovia Rady očakávajú i napriek tomu plnú spoluprácu medzi Somálskom a OSN, informovala tlačová agentúra AFP. Generálny tajomník OSN António Guterres ešte v piatok odsúhlasil vymenovanie svojho nového osobitného splnomocnenca pre Somálsko, ktorý nahradí juhoafrického diplomata Nicholasa Haysoma, označeného 1. januára vládou v Mogadiše za neželanú osobu. Vyhlásenie BR OSN, ktoré navrhla Británia, vyjadruje plnú podporu misii OSN v Somálsku. Dodáva, že rok 2019 bude pre Somálsko rozhodujúci a tamojší lídri by mali spolupracovať v záujme uskutočnenia politických a bezpečnostných reforiem.

Somálska vláda obvinila Haysoma z úmyselného narúšania štátnej zvrchovanosti niekoľko dní po tom, ako tento predstaviteľ vyjadril znepokojenie nad postupom somálskych bezpečnostných síl podporovaných OSN. Haysom reagoval na udalosti z 13.-15. decembra, keď somálske bezpečnostné zložky použili silu na potlačenie demonštrácií v meste Baydhabo na juhozápade krajiny. Podľa údajov OSN vtedy najmenej 15 ľudí prišlo o život a ďalších 300 zadržali. Demonštrujúcich obyvateľov pobúrilo zadržanie Mukhtaara Rooboowa, bývalého popredného predstaviteľa islamsko-extremistického hnutia aš-Šabáb, ktorý sa uchádzal o funkciu v regionálnej samospráve.

D.

Zdroj: Publikácia Asociácie pre medzinárodné otázky - Bezpečnostní situace v Somálsku, November 2017, k dispozícii na: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2017/11/UNSC_Som%C3%A1lsko-1.pdf, pracovný preklad z ČJ, krátené

Tradičná nomádska spoločnosť v Somálsku zažila za posledné dve storočia niekoľko politických prevratov, vlny hladomoru, vzájomného vykorisťovania klanov, nekončiace porušovanie ľudských práv obyvateľov a niekoľko desiatok rokov trvajúcu občiansku vojnu. Nie je preto prekvapením, že podľa výskumu americkej neziskovej organizácie The Fund for

Peace sa Somálsko radí spoločne s ďalšími africkými štátmi medzi tie s najvyšším tzv. Fragile state indexom a je považované za zrútený štát. Bezpečnostná rada už od 90. rokov intenzívne upozorňuje v rezolúciách na problematiku somálskeho pirátstva, ktoré s rôznou intenzitou poškodzuje svetovú ekonomiku. Nielen, že vyzýva rozpoltený štát k budovaniu vnútornej suverenity, ale aj v minulosti zriadila niekoľko vojenských misí zasahujúcich priamo v Somálsku. Súčasná bezpečnostná situácia v Somálsku však predstavuje komplexný problém, pri ktorého riešení je potrebné zohľadniť nielen historický vývoj krajiny, ale aj špecifiká spoločenského usporiadania a výsledky doterajšej politiky medzinárodného spoločenstva v krajine.

Základné informácie o štáte

V Somálsku žije približne 11 miliónov obyvateľov, pričom spoločnosť je kmeňovo usporiadaná. Medzi najpočetnejšie patria kmene Isaaq, Darod, Hawiye a Dir. Z hľadiska náboženstva prevažuje sunnitský islam, šaria predstavuje dominantný právny systém. Po páde Barrého diktatúry z krajiny utiekli stovky tisíc ľudí, v súčasnosti najviac utečencov na svete pochádza zo Somálska, Sýrie a Afganistanu. Štátna infraštruktúra je na silne nedostačujúcej úrovni, asi 9 miliónov obyvateľov nemá prístup k elektrine a zlé hygienické podmienky sú zdrojom infekcií. Somálčania majú jednu z najnižších nádejí na dožitie na svete (v priemere umierajú vo veku 52 rokov), typická somálska žena má 6 detí, pričom 96 detí z 1 000 sa nedožije svojich 5. narodenín (3. najvyššia miera detskej úmrtnosti na svete).

E.

Zdroj: Správa Amnesty International 2017/2018, k dispozícii na: <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL1067002018ENGLISH.PDF>, krátené, pracovný preklad z AJ

Somálsky parlament, ktorý zastupoval všetky regióny Somálska vrátane Somaliland a Puntland, zvolil Mohameda Abdullahi Mohameda (tiež známy ako Farmajo) za prezidenta vo februári. Vo februári prezident Mohamed vymenoval Hassana Ali Khayre za predsedu vlády. Niektorí prezidentskí kandidáti boli obvinení z použitia miliónov amerických dolárov na financovanie svojich kampaní, aby podplatili poslancov hlasovať za nich.

Poslanci boli zvolení podľa systému, ktorý umožňoval mužským staršinám patriacim do štyroch hlavných klanov mať jeden hlas na osobu, zatiaľ čo starší muži z menšinových klanov dostali iba polovičný hlas. Tento systém odoprel mladým ľuďom, ženám a mužom z menšinových klanov mať rovnaké hlasovacie práva. Voľby sa uskutočnili aj na území Somalilandu, kde bol zvolený za prezidenta Muse Bihi Abdi.

Čoskoro po nástupe do funkcie, prezident Mohamed vyhlásil, že reforma bezpečnostných síl a porážka al-Shabaabu bude patriť medzi jeho hlavné priority. Útoky al-Shabaabu na

civilistov sa v priebehu roka zintenzívnili; najzávažnejší sa uskutočnil v hoteli v hlavnom meste Mogadišu 14. októbra, pri ktorom bolo podľa vlády 512 ľudí zabitých.

Podľa medializovaných správ americká vláda tajne zmenila svoje pravidlá týkajúce sa používania smrtiacej sily v protiteroristických operáciách a zahrnula Somálsko ako jednu zo svojich určených oblastí pre „aktívny boj“. To v skutočnosti znamená, že americké sily by sa mohli zamerať na tých, o ktorých sa predpokladá, že sú bojovníkmi al-Shabaab, bez ohľadu na to, či predstavujú bezprostrednú hrozbu pre život a bez získania povolenia na vysokej úrovni. Podľa Úradu pre investigatívnu žurnalistiku, mimovládnej organizácie so sídlom v Spojenom kráľovstve, počas roka zahynuli viac ako 3 civilisti v 31 leteckých náletoch a náletoch diaľkovo ovládaných zariadení (dronov).

Sloboda prejavu

Al-Shabaab zakazuje novinárom pôsobiť v oblastiach, ktoré sú pod jeho kontrolou. Pokračovalo sa v zadržiavaní, ohrozovaní a obťažovaní ľudí pracujúcich v médiách po celej krajine. V júli Somálska vláda schválila represívny zákon, ktorý ustanovil štatutárny regulačný orgán, ktorého členovia boli vymenovaní ministrom informácií a ktorý dohliadal na obsah tlačových a vysielačích médií.

Zákon zaviedol všeobecný zákaz novín, ktoré sa považujú za nepravdivé, a zverejňujú „propagandu“ bez toho, aby sa jasne vymedzili tieto pojmy. Právne predpisy boli nejasne formulované a zahŕňali široké obmedzenia pre novinárov; a poskytli orgánom široké právomoci na trestné stíhanie mediálnych pracovníkov. Novinárska asociácia Somalilandu tvrdí, že viac ako 30 novinárov bolo zatknutých a zadržaných orgánmi Somalilandu za kritiku vlády.

Práva žien

Systém somálskych volebných kvót vyhradil 30% kresiel pre ženy. V dôsledku toho sa úroveň zastúpenia žien zlepšila o 24% v dolnej komore a o 22% v hornej komore parlamentu.

Sexuálne násilie a násilie založené na rodovej príslušnosti bolo aj naďalej rozšírené, hoci boli nedostatočne hlásené.

Integrovaný systém riadenia Somálska - vládna agentúra, zdokumentoval najmenej 271 a 312 prípadov rodovo podmieneného násillia voči vysídleným ženám a dievčatám v Somalilande a Puntlande a najmenej 400 prípadov v juhovýchodnom Somálsku. Sucho viedlo k tomu, že viac žien bolo odlúčených od svojich rodín, čo ich vystavilo väčšiemu riziku sexuálneho a rodovo podmieneného násillia, najmä preto, že ich vnímali ako bez „mužskej ochrany“.

Hospodárske, sociálne a kultúrne práva

Došlo k bezprecedentnému suchu, ktoré viedlo k výraznému nárastu počtu osôb vysídlených v rámci štátu, ktorých počet sa odhaduje na 943 000 ku koncu roka. Viac ako 3 milióny ľudí zažilo núdzovú úroveň potravinovej neistoty.

Podvýživa dosiahla núdzové úrovne v južnej a centrálnej časti, primárne medzi vysídlenými obyvateľmi, ale aj medzi tými, ktorých sa dlhodobý konflikt priamo dotýka. V auguste Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) odhadol, že 388 000 detí bolo podvyživených a 87 000 potrebuje pomoc na záchranu života.

Bezpečnostná situácia

A.

Zdroj: HRW – Human Rights Watch: Svetová správa 2019 - Somálsko, 17 Január 2019
<https://www.ecoi.net/en/document/2002189.html>, pracovný preklad z AJ, krátené

Boj, neistota a nedostatok štátnej ochrany a opakujúce sa humanitárne krízy mali zničujúci vplyv na somálskych civilistov v roku 2018. Počet vnútorne presídlených osôb, žijúcich bez pomoci a ktorým hrozí vážne zneužitie, dosiahol približne 2,7 milióna.

Islamská ozbrojená skupina Al-Shabab vystavila ľudí, žijúcich pod jej kontrolou, krutému zaobchádzaniu, nútenému náboru a uskutočnili sa smrteľné útoky zamerané na civilistov.

Pomocná misia OSN v Somálsku (UNSOM) hlásila 982 civilných obetí do októbra, viac ako polovica z nich z útokov Al-Shabab. Násilie medzi klanmi a v rámci bezpečnostných síl spolu s sporadickými vojenskými operáciami proti Al-Shabab, Somálskych vládných síl, vojakmi misie Africkej únie v Somálsku (AMISOM) a inými zahraničnými silami spôsobili smrť, zranenia a vysídľovanie civilistov.

Zneužívanie vládou a spojeneckými zložkami

Bezpečnostné sily nezákonne zabili a zranili civilistov počas bojov na zemi, kontrolami nad cestnými blokádami a operáciami odzbrojovania, najmä v Mogadišu a Dolnom Shabelle. Desiatky vládných a bezpečnostných úradníkov a bývalých volebných delegátov boli zavraždení; Al-Shabab prebral zodpovednosť za niektoré z vrážd.

Spravodajské agentúry na federálnej úrovni v provinciách Puntland a Jubaland ľubovoľne zatkli a zadržali veľa osôb na dlhší čas bez obvinenia alebo prístupu k právnym poradcom alebo členom rodiny. Somálske orgány a medzinárodní partneri Somálska sa zaviazali vybudovať zodpovedný sektor národnej bezpečnosti, ale federálna vláda neprijala legislatívu, ktorá by objasnila mandát spravodajskej agentúry.

Napätie medzi Somalilandom a Puntlandom v spornom pohraničnom regióne Sool viedlo k ozbrojeným konfliktom vrátane januára, keď Somaliland prevzal strategické mesto Tukaraq. OSN uviedla, že v dôsledku bojov došlo k vysídleniu 12 500 civilistov.

Civilisti boli terčom alebo čelili bezohľadným útokom počas násilia klanov, najmä v Ceel Afweeyn v regióne Sanaag, Galgaduud a Hiraan.

V júli médiá uviedli, že keňské jednotky nasadené mimo síl AMISOM znásilnili tri ženy a dve dievčatá v meste Belet-Hawo pozdĺž kénskej hranice.

V správe z decembra 2017 OSN zdôraznila nedostatok transparentnosti v súvislosti s vyšetrovaním a stíhaním AMISOM a vyjadrila obavy z nedostatku formálneho úsilia na ochranu obetí a svedkov pred represáliami.

Zneužívanie Al-Shabab

Al-Shabab sa dopustil vážneho zneužívania, vrátane núteného náboru detí a dospelých; svojvoľných poprav, najmä tých, ktorých obvinili zo špehovania pre vládu a zahraničné sily; a vynucovanie platenia "daní" prostredníctvom hrozieb. Al-Shabab útočil na civilistov a civilnú infraštruktúru používajúce improvizované výbušné zariadenia (IED), samovražedné bombové útoky a bombardovanie v Mogadišu spôsobili stovky civilných úmrtí a zranení.

Al-Shabab naďalej zakazuje väčšine mimovládnych organizácií a všetkým agentúram OSN pracovať v oblastiach, ktoré sú pod jeho kontrolou. Skupina pokračovala v blokade vládou kontrolovaných miest a napádala civilistov, ktorí prelomili blokády a zničili im tovar a vozidlá.

Zneužívanie detí

Všetky somálske strany konfliktu naďalej vážne zneužívali deti, vrátane ich zabíjania, zmrzačovania, náboru a použitia vo vojenských operáciách.

Al-Shabab uskutočnil agresívnu kampaň na nábor detí s odplatami voči komunitám, ktoré odmietli odovzdať deti, najmä v Galmudug a juhozápadnom štáte. V dôsledku toho stovky detí, mnohí bez sprievodu, utiekli z domov, aby unikli. Podľa OSN v júli obyvatelia mesta Xaradheere, ktoré sa opakovane dostali pod tlak na poskytnutie detí Al-Shababovi, sa bránili, čo viedlo k úmrtiam a významnému vysídleniu civilistov.

18. januára somálske a americké vojenské sily zachránili 36 detí z tábora Al-Shabab v strednom Shabelle. Po týždni ich odovzdali OSN na rehabilitáciu.

Somálske úrady, predovšetkým národná agentúra pre spravodajstvo a bezpečnosť (NISA), nezákonne zadržáva a občas stíha vo vojenských súdoch, deti s údajnými väzbami s Al-Shababom.

Posun a prístup k humanitárnej pomoci

Asi 2,6 milióna Somáľčanov žije podľa OSN v dlhotrvajúcom vnútornom vysídlení a čelí vážnemu zneužívaniu vrátane neoprávneného zabíjania, núteného vysťahovania, sexuálneho násillia a obmedzeného prístupu k základným službám.

Podľa humanitárnych činiteľov bolo v prvých ôsmich mesiacoch roku 2018 násilne vysťahovaných viac ako 204 000 ľudí vrátane vládných síl, predovšetkým v oblasti Mogadiša a oblasti Bay. V decembri 2017 bezpečnostné sily zničili desiatky neformálnych osád, vrátane humanitárnej infraštruktúry, bez dostatočného varovania alebo poskytnutia alternatívneho bývania, pričom asi 30 000 ľudí zostalo bez domova.

Humanitárne agentúry čelili vážnym výzvam v prístupe k zraniteľnému obyvateľstvu v dôsledku neistoty, obmedzení uložených účastníkmi konfliktu, nezákonných kontrolných bodov a vydierania. Cielené útoky na pomocných pracovníkov pretrvávajú. Dňa 2. mája bol zamestnanec Medzinárodného výboru Červeného kríža (ICRC) unesený z rezortu ICRC v Mogadiše; v čase písania správy nebol prepustený.

Sexuálne násillie

Vnútorne vysídlené ženy a dievčatá sú naďalej mimoriadne ohrozené sexuálnym a rodovo podmieneným násillím ozbrojených mužov vrátane vládných vojakov a príslušníkov milície a civilistov.

Pozitívnym je že, federálne a niektoré regionálne orgány prijali opatrenia a legislatívu s cieľom zlepšiť ich schopnosť stíhať sexuálne násillie. V máji 2018 federálna vláda schválila progresívny návrh zákona o sexuálnych trestných činoch; v čase písania je návrh zákona pred parlamentom.

Somálsky trestný zákon, ktorý je v súčasnosti revidovaný, klasifikuje sexuálne násillie ako "trestný čin proti skromnosti a sexuálnej cti", a nie ako porušenie telesnej integrity, trestá styk rovnakého pohlavia a ukladá tresty za verejné prejavy, ktoré sú považované za urážku orgánov.

Sloboda prejavu

Cielené útoky na médiá, vrátane obťažovania a svojvoľného zadržania, pokračovali. Somálske orgány zriedka vyšetrujú prípady zabitia alebo útokov na novinárov.

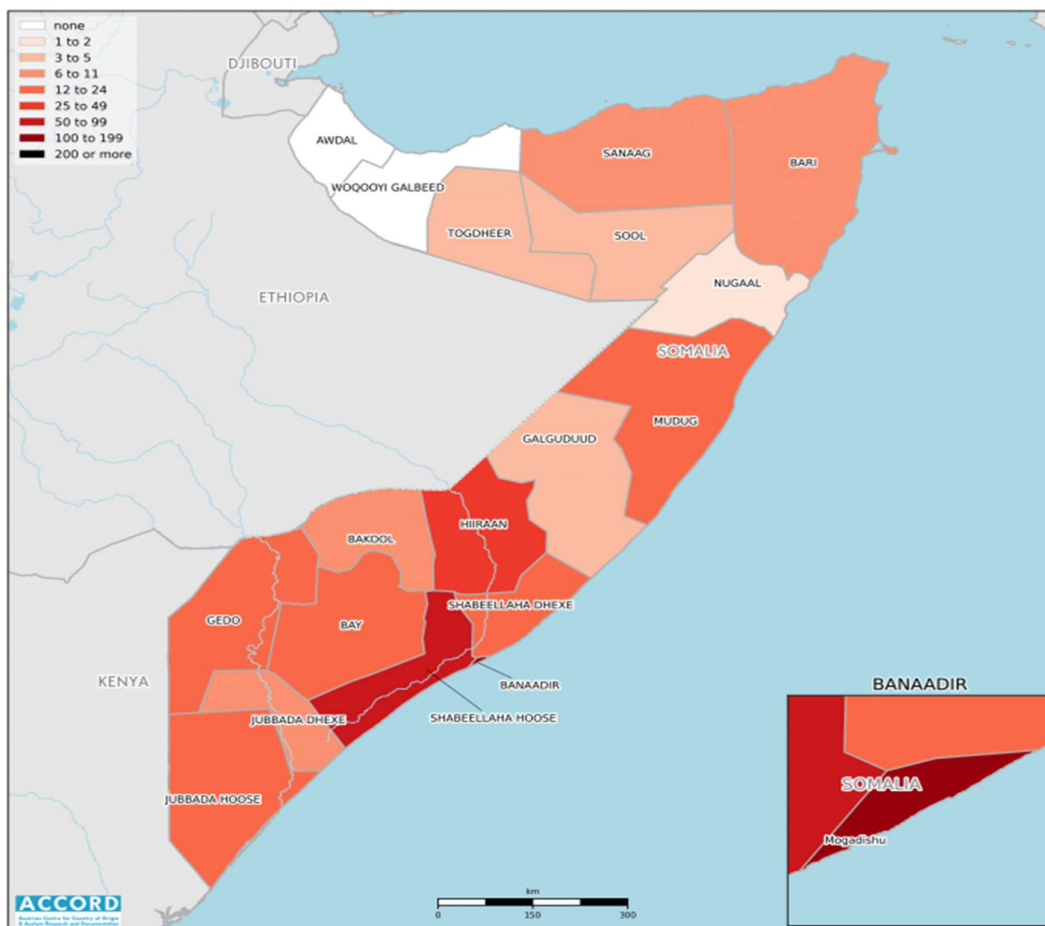
26. júla policajt zastrelil na kontrolnom stanovišti v Mogadišu Abdirizaka Kasima Imana, kameramana zo súkromnej televízie. Podľa OSN somálska polícia začala vyšetrovanie, ale v čase písania nebolo uskutočnené žiadne zatknutie.

B.

Zdroj: ACCORD – Rakúske centrum pre krajiny pôvodu, azylový výskum a dokumentácie – Bezpečnostná situácia v Somálsku, zverejnené 31. januára 2019, k dispozícii na: <https://www.ecoi.net/en/countries/somalia/featured-topics/security-situation/>, krátené, pracovný preklad z AJ

Prehľad o incidentoch súvisiacich s konfliktom

Nasledujúca mapa obsahuje informácie o udalostiach súvisiacich s prebiehajúcim konfliktom (počet hlásených udalostí s minimálne jedným úmrtím) podľa projektu ARLED na univerzite v Sussexe (júl až september 2018):

Situácia v oblasti bezpečnosti

"Bezpečnostná situácia v Somálsku zostáva nestála a Al-Shabaab zostáva hlavnou hrozbou pre bezpečnosť krajiny. V hlásených aktivitách sa vyskytol aj nárast proislamského štátu Irak a prvky Levant (ISIL) v Mogadišu. V spornej oblasti Sool pokračovalo napätie v meste Turkaraq a v priľahlých oblastiach s sporadickými ozbrojenými konfliktami medzi bezpečnostnými silami Somaliland a Puntland. Najvyšší počet prípadov terorizmu v roku bol zaznamenaný v novembri, pričom väčšina prípadov sa zaznamenala v regióne Mogadišo a Dolné Shabelle a Hiraane. Al-Shabaab aj naďalej udržiava svoju prevádzkovú silu a schopnosti napriek prebiehajúcim a intenzívnym pozemným a leteckým útokom po celej krajine. Pro-ISIL prvky zvýšili svoje aktivity v Mogadiše a jeho okolí, hoci ich operácie zostávajú obmedzené na cielené zabíjanie. V Puntlande zostávajú aktívne prvky Al-Shabaab a pro-ISIL. "

"Očakáva sa, že bezpečnostné incidenty týkajúce sa Al Shabaabu budú pretrvávať v Dolnom a Strednom Jube, Dolnom a Strednom Shabelle, Gedo, Bay, Bakool, Banaadir a Hiraan, čo spôsobí vysídľovanie a straty na životoch. Pravidelné výbuchy IED [improvizovaných výbušných zariadení] sú hlásené v týchto oblastiach, vrátane útokov cez nášľapné míny, automobilové a samovražedné bomby. Najmenej 54 civilných úmrtí z bombových útokov bolo zaznamenaných od septembra [2018] (51 z IED). Obete sú hlásené v konfliktoch medzi úradníkmi / vojakmi a Al Shabaabom okolo hlavného mesta Mogadiša, regiónu Hiraan, regiónu Gedo a ďalších regiónov. Ozbrojené skupiny a Al Shabaab sa tiež zameriavajú na členov parlamentu a civilistov. Nedávny výskum o taktike Al Shabaabov naznačuje, že skupina prechádza na bomby ako primárnu metódu zameranú na somálsku vládu a jej spojencov a že Al Shabaab vedie menej útokov na vládne základne ale viac útočí na vládne budovy a súkromné podniky, ktoré odmietajú platiť dane Al Shabaab. "

Konflikty medzi klanmi

"Civilisti boli terčom a čelili bezohľadným útokom v bojoch medzi klanmi v roku 2018, hlavne v Ceel Afweeyn v regióne Sanaag, Galgaduud a Hiraan.

Medzi klanové boje a incidenty medzi Al Shabaabom a klanovými milíciami sú bežné, čo vedie k významným stratám a vysídleniu. 22. októbra zabili najmenej 50 ľudí a viac ako 100 ľudí bolo zranených v klanových stretoch v okrese Dumar v regióne Sool, spornom území medzi štátmi Puntland a Somaliland. Región Galgaduud bol tiež postihnutý násilím medzi ľuďmi a súvisiacim vysídľovaním. "

V auguste bolo zaznamenaných 130 civilných obetí [2018]. Al-Shabaab (AS) bol zodpovedný za 48 obetí, štátne orgány za 34, klanové milície za 30 a 18 zranených bolo pripísaných neznámym páchatelom. Počet civilných obetí klanových milícií v auguste je najvyšší

zaznamenaný od septembra 2017 a vznikol väčšinou z pozemkových sporov v Jubbalande. Útok z neidentifikovaných lietadiel údajne zabil jedného civilistu v Jubbalande.

Útoky al-Shabaab

"V Mogadiše Al-Shabaab pokračoval v útokoch a cielených atentátoch pomocou improvizovaných výbušných zariadení, improvizovaných výbušných zariadení pod vozidlom a improvizovaných výbušných zariadení na diaľku. V septembri a októbri boli krátke prestávky v útokoch sprevádzané nárastom všeobecnej kriminality v hlavnom meste. [...] Dolné a stredné regióny Shabelle naďalej zaznamenávali najvyššie úrovne aktivity Al-Shabaab v krajine vrátane improvizovaných výbušných zariadení, ako aj diaľkovo ovládaných improvizovaných výbušných zariadení a ozbrojených útokov na konvoje a personál AMISOM a somálskej národnej armády, Stredné regióny Juba, Dolný Jub, Gedo, Hiran a Bay tiež uviedli aktivitu Al-Shabaabu, aj keď v menšej miere." (Bezpečnostná rada OSN 21. decembra 2018, s. 4)

"Islamská ozbrojená skupina Al-Shabab podriadila ľudí, ktorí žijú pod jej kontrolou, krutému zaobchádzaniu, nútenému náboru a vykonávali smrteľné útoky zamerané na civilistov. Pomocná misia Organizácie Spojených národov v Somálsku (UNSOM) oznámila 982 civilných obetí do októbra, viac ako polovicu útokov Al-Shabab." (HRW, 17. januára 2019)

"Celkom 234 civilných obetí bolo zaznamenaných tento mesiac [november 2018], vrátane 91 zabitých a 143 zranených. To predstavuje nárast o 67% oproti októbru. Al-Shabaab (AS) bol zodpovedný za 89 percent obetí a 19 prípadov únosov. AS vykonal dve útoky na hromadné nešťastie v Mogadišu a jedno v južnom Galkayu, ktoré spôsobili 169 obetí. AS sa naďalej zameriaval na civilistov, ktorí sa údajne podieľali na volebnom procese v roku 2016. AS popravil 15-ročného chlapca v HirShabelle za údajné znásilnenie šesťročného chlapca."

Počas mesiaca október [2018] bolo zaznamenaných 140 civilných obetí (78 zabitých a 62 zranených). Al Shabaab bol zodpovedný za 46 percent obetí (s 55 z celkového počtu 65 obetí zaznamenaných v juhozápadnom štáte) a 109 hlásených prípadov únosov." (UNSOM, 12. decembra 2018, s. 1)

"Al-Shabaab bol znova zodpovedný za najvyšší počet útokov na civilistov v rozpore s medzinárodným humanitárnym právom, najmä po útoku 14. mája 2017 v Mogadiše. Skupina naďalej ukladala neľudské a ponižujúce tresty civilistom a zamestnávala deti v oblastiach, ktoré sú pod jej kontrolou. V oblastiach kontrolovaných vládou Al-Shabaab pokračovala vo svojej sérii atentátov. Skupina tiež naďalej bránila poskytovaniu humanitárnej pomoci v južnom a strednom Somálsku. V oblastiach, ktoré sú pod kontrolou skupiny, boli činnosti

humanitárnych organizácií okrem Al-Išajanu úplne obmedzené alebo zakázané.
"(Bezpečnostná rada OSN, 9. november 2018, s. 5-6)

"V septembri [2018] bolo 54 civilistov zabitých a 85 zranených kvôli pokračujúcemu konfliktu v Somálsku. Al-Shabaab (AS) zostáva hlavným páchatelom, ktorý je zodpovedný za 57 percent civilných obetí a civilné straty z dôvodu útokov IED AS v Mogadiše sa od augusta výrazne zvýšili. "(UN SOM, 28. októbra 2018, s. xi]

"V auguste bolo zaznamenaných 130 civilných obetí [2018]. Al-Shabaab (AS) bol zodpovedný za 48 obetí, štátne úrady pre 34, klanové milície za 30 a 18 zranení bolo pripísaných neznámym páchatelom. "(UN SOM, 24. septembra 2018, s. 1)

Útoky zahraničných jednotiek a somálskych vládných síl

"Násilie medzi klanmi a vnútro bezpečnostnými silami spolu so sporadickými vojenskými operáciami proti Somálskym vládnym silám, vojakmi misie Africkej únie v Somálsku (AMISOM) a inými zahraničnými silami spôsobili smrť, zranenia a vysídľovanie civilistov. "(HRW, 17. januára 2019)

"AMISOM údajne zabil štyroch civilistov [v novembri 2018] po útoku na ich konvoj v Mogadišu. Viac ako 80 rodín údajných členov AS opustilo mesto v Jubalande na základe príkazu vydaného miestnou správou. "(UN SOM, 26. decembra 2018, s. 1)

"[V októbri 2018] AMISOM údajne spôsobil šesť obetí (štyri zabité a dva zranené) v dvoch incidentoch, ku ktorým došlo v Jubalande. Niektoré straty súvisiace s bezpečnostnými silami údajne súviseli s nízkou kontrolou davu a nadmerným použitím sily. V Mogadišu bola počas registrácie na distribúciu potravín, ktorú vykonala miestna organizácia, zabitá jedna z vnútorne vysídlených osôb a jeden civilista bol zranený, keď polícia začala strieľať, aby rozptýli účastníkov demonštrácie. v Bossasu bol jeden civilista zabitý, keď polícia začala strieľať, aby rozptýlila vozidlá na ceste. "(UN SOM, 12. decembra 2018, s. 1)

"Bezpečnostné sily sú zodpovedné za 36 civilných obetí [v septembri 2018], z ktorých jedna štvrtina sa vyskytla pri udalostiach na kontrolných stanovištiach v juhozápadnom štáte. Šesť civilných obetí bolo spôsobené v jedinom konflikte medzi bezpečnostnými silami v Puntlande, zatiaľ čo deväťročná dievčina bola zabitá krížením medzi vojakmi Somálskej národnej armády v Mogadiše. Šesť civilných obetí (štyri zabité, vrátane troch detí a dvoch zranených) údajne vyplynulo z dvoch náletov vykonaných neidentifikovanými lietadlami v Jubalande. "(UN SOM, 28. októbra 2018, s. 1)

"V auguste bolo zaznamenaných 130 civilných obetí [2018]. Al-Shabaab (AS) bol zodpovedný za 48 obetí, štátne úrady pre 34, klanové milície za 30 a 18 zranení bolo pripísaných neznámym páchatelom." (UNSOM, 24. septembra 2018, s. 1)

C.

Zdroj: aktuality.sk - Najmenej 10 mŕtvych po útoku v Somálsku, dátum zverejnenia 25.02.2019, k dispozícii na: <https://www.aktuality.sk/clanok/670389/najmenej-10-mrtvych-po-utoku-v-somalsku/>

Militanti blízko Mogadiša zaútočili prevažne na ženy, ktoré sa zapájajú do vládneho programu.

Najmenej desať ľudí zahynulo v pondelok v Somálsku pri útoku predpokladaných militantov, ktorí strieľali z pušiek v meste Lafoole blízko hlavného mesta Mogadišo. Oznamila to somálska polícia, ktorej údaje prevzala tlačová agentúra DPA.

Podľa jedného zo svedkov ozbrojenci prišli autom do uvedeného mesta západne od Mogadiša a začali zrejme bez rozlišovania strieľať do ľudí. Situáciu opísal ako „masaker“, po ktorom zostali „všade kaluže krvi“.

Mnohými z obetí boli ženy zapájajúce sa do vládneho programu, v rámci ktorého čistili ulice výmenou za potravinové dávky.

K zodpovednosti za útok sa zatiaľ nikto neprihlásil. Podľa predstaviteľa bezpečnostných zložiek, na ktorého sa odvoláva DPA, však za ním stoja islamistické milície aš-Šabáb napojené na sieť al-Káida. Tie podnikajú svoje útoky v Mogadiše a iných miestach v južnom a stredom Somálsku.

D.

Zdroj: aktuality.sk - V Somálsku si americké nálety vyžiadali životy 62 militantov z aš-Šabábu, dátum zverejnenia 17.12.2018, k dispozícii na: <https://www.aktuality.sk/clanok/652158/v-somalsku-si-americke-nalety-vyziadali-zivoty-62-militantov-z-as-sababu/>

Letecké útoky by mali zabrániť aš-Šabábu, aby využíval odľahlé oblasti ako skrýše na plánovanie útokov.

Pri víkendových leteckých útokoch Spojených štátov v Somálsku prišlo o život 62 militantov z islamistického hnutia aš-Šabáb. Išlo o najnovšie zo série útokov, ktoré Spojené štáty uskutočnili v tejto východoafrickej krajine v rámci svojich protiteroristických aktivít, uviedla v pondelok agentúra DPA.

Šesť útokov v sobotu a nedeľu zasiahlo oblasť juhovýchodne od hlavného mesta Mogadiša. Cieľom týchto zásahov, uskutočnených v koordinácii so somálskou vládou, bol známy tábor aš-Šabábu, informovala americká armáda. Podľa jej vyhlásenia nedošlo k zabitiu či zraneniu civilistov.

Letecké útoky by mali zabrániť aš-Šabábu, aby využíval odľahlé oblasti ako skrýše na plánovanie útokov na „somálsky ľud“, píše sa vo vyhlásení.

Somálsko postihol po začiatku občianskej vojny v roku 1991 dlhoročný chaos a hlboký politický rozvrat, z ktorého sa krajina dostáva len postupne. K zlepšeniu situácie prispeli mierové jednotky Africkej únie. Niektoré, najmä vidiecke oblasti tohto afrického štátu však stále ovláda militantné islamistické hnutie aš-Šabáb napojené na al-Káidu.